

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 563
van **SAM VAN ROOY**
datum: 16 april 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Kernuitstap - Vlaamse strategie

De zogenaamde kernuitstap bepaalt dat het gebruik van kernenergie in België voor de productie van elektriciteit volledig afgebouwd moet zijn tegen het jaar 2025. In 2018 bleek echter nog uit een studie van Elia dat de sluiting van de eerste kerncentrales (Doel 3 en Tihange 2) al in 2023 voor een stroomtekort kan zorgen. Tegelijkertijd sluiten ook in onze buurlanden elektriciteitscentrales waardoor België minder elektriciteit zal kunnen invoeren op momenten dat het zelf een tekort heeft. Een recent arrest van het Grondwettelijk Hof dreigt de crisis nog te vergroten: Doel 1 en Doel 2 zouden al moeten sluiten in 2023, in plaats van 2025, indien de Federale Regering voor die tijd geen milieueffectrapport en inspraakprocedure heeft georganiseerd.

Recentelijk nog liet de topman van de Belgische hoogspanningsbeheerder Elia weten dat de laatste minuut is ingegaan om ervoor te zorgen dat het licht in ons land aanblijft na de kernuitstap. Dit omwille van het feit dat er extreem veel onduidelijkheid bestaat omtrent de uitwerking van de steunregeling (het Capacity Remuneration Mechanism of CRM) die de kernuitstap moet opvangen. De Federale Regering heeft namelijk een dossier bij de Europese Commissie ingediend waarin geen duidelijkheid werd verschaft over de financiering van het CRM. De Europese Commissie overweegt dan ook een diepgaand onderzoek uit te voeren dat tot 18 maanden in beslag zou kunnen nemen. De uitvoering van het CRM komt dan ernstig in het gedrang.

1. Zal deze Vlaamse Regering aandringen op het langer openhouden van onze kerncentrales, eventueel ook na 2025? Zo niet, waarom niet?
2. Houdt de Vlaamse Regering rekening met een scenario waarbij er vanaf 2023 stroomtekorten kunnen voorkomen? Indien ja, zijn er op Vlaams niveau plannen uitgewerkt om dat te voorkomen?
3. Indien Doel 1 en 2 al in 2023 gesloten moeten worden, zullen de klimaatplannen van de Vlaamse Regering dan aangepast moeten worden? Indien ja, hoe zal die aanpassing er uitzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 563 van 16 april 2020

van **SAM VAN ROOY**

1. Beslissingen in verband met kernenergie behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de federale overheid. Een beslissing omtrent een eventuele verlenging van de nucleaire capaciteit in België, is dan ook een beslissing die door de federale regering moet genomen worden.
2. Stroomtekorten zijn uiteraard een situatie die ik wens te vermijden. Ook hier moet ik echter antwoorden dat bevoorradingszekerheid een exclusief federale bevoegdheid is. De situatie wordt periodiek gemonitord door de transmissienetbeheerder Elia, met nauwe betrokkenheid van tal van stakeholders. Ik ga ervan uit dat op federaal niveau op basis van deze monitoring gepaste maatregelen worden genomen.
Ik wil er wel op wijzen dat ik vanuit mijn bevoegdheden een belangrijke bijdrage lever aan de omslag naar duurzaam en betrouwbaar elektriciteitssysteem en dat ik dus ook een bijdrage lever aan de bevoorradingszekerheid. Zo zullen we de komende jaren zorgen voor een ambitieuze verhoging van de productie van groene stroom op basis van wind en zon. We werken ook aan een Vlaams regelgevend kader voor flexibiliteit en de maximale uitrol van de digitale meters om de ontwikkeling van nieuwe energiediensten op het niveau van het distributienet te faciliteren. Dit draagt bij tot een flexibeler elektriciteitssysteem dat toekomstige schokken in vraag en aanbod beter kan opvangen.
3. Indien een eventuele sluiting van Doel 1 en 2 of andere kerncentrales zou leiden tot bijkomende CO₂-emissies van bestaande of nieuwe gascentrales in Vlaanderen, vallen deze emissies onder het EU ETS (Europees emissiehandelssysteem). Aangezien het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP) enkel expliciete doelstellingen omtrent niet-ETS emissies bevat, is een eventuele aanpassing dus niet aan de orde.

Achtergrond: procedure bij schaarste

De bestaande structuren en procedures in het geval dat een schaarste(risico) wordt gedetecteerd, blijven uiteraard gelden. Sinds eind 2012 werd een operationele procedure opgesteld en actueel gehouden in samenwerking met het Nationaal Crisiscentrum (NCCN), FOD Economie en Elia om voorafgaand operationele afspraken vast te leggen. Deze operationele procedure steunt op de principes die de federale regelgeving voorziet, het proces van besluitvorming binnen de federale crisisstructuur en het moment waarop Elia in staat is om een dreiging tot schaarste te detecteren.

Rekening houdend met deze basisprincipes werd een operationele procedure uitgewerkt bestaande uit verschillende operationele fases, gaande van detectie, notificatie, voorbereiding van het crisioverleg, etc. waarin de rollen van verschillende crisispartners (ruimer dan enkel Elia, de distributienetbeheerders en de bevoegde ministers) wordt beschreven. De voorbije jaren werd deze procedure aangepast op basis van lessons learned uit crisisoefeningen.

Wanneer Elia (een dreiging tot) schaarste detecteert en notificeert dan zal de transmissienetbeheerder verschillende crisispartners waaronder ook de gewestelijke ministers van Energie notificeren en uitnodigen om deel te nemen aan een technische

briefing bij Elia waarop uitleg wordt gegeven over de situatie en de mogelijke maatregelen, die genomen zouden kunnen worden. De voorgestelde maatregelen worden in een crisioverleg, waaraan ook de gewesten deelnemen, besproken. Op basis van dat overleg, nemen de ministers van Energie en Economie beslissingen. De betrokkenheid en de deelname van de gewesten aan deze technische briefing en het crisioverleg wordt via deze procedure voorzien.

Na het crisioverleg moeten ook beslissingen gecommuniceerd worden op verschillende niveaus. Ook de gewestelijke ministers van Energie zal hierin een rol spelen.